

Warszawa, dn. 10.09.2021 r.

SZEF URZĘDU DO SPRAW CUDZOZIEMCÓW

BSZ.WKSI.0731.3.2021/RW

**Pan
Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich**

Szanowny Panie Rzeczniku,

w odpowiedzi na Pana wystąpienie z dnia 1 września 2021 r. o sygnaturze XI.540.90.2021.PW w sprawie osób ewakuowanych z Afganistanu, które obecnie przebywają w ośrodkach dla cudzoziemców, przedstawiam stanowisko Urzędu do Spraw Cudzoziemców w tej sprawie.

Ad. 1 Ile osób ewakuowanych w ostatnim czasie z Afganistanu przebywa obecnie na terytorium RP?

Według stanu na 8 września br. w pod opieką Urzędu przebywa 1101 osób, w tym 113 osób ewakuowanych w ramach współpracy z NATO, przebywających w hotelu w Poznaniu, oraz kilkadziesiąt osób zamieszkujących poza ośrodkami. Niewielka liczba osób ewakuowanych opuściła już ośrodki, wyjeżdżając za granicę do takich państw jak Holandia, Wielka Brytania czy Estonia w celu połączenia z rodziną lub oddaliła się z ośrodków bez powiadomienia Urzędu.

Ad. 2 W których ośrodkach ulokowani zostali ww. cudzoziemcy (proszę przekazać dane dotyczące poszczególnych ośrodków, w tym stopień wykorzystania dostępnych miejsc oraz liczbę ewakuowanych kobiet, mężczyzn i dzieci)?

Cudzoziemcy w początkowej fazie byli umieszczani w ośrodkach dla cudzoziemców oraz w obiektach wskazanych przez wojewodów na czas kwarantanny. Po odbyciu kwarantanny osoby te były przeniesione do ośrodków dla cudzoziemców prowadzonych przez Urząd do Spraw Cudzoziemców, oraz pozostały na tymczasowy okres w dwóch obiektach: Zajazd pod Dębem w Dębie Wielkie oraz w Ośrodku Szkolenia Wolontariuszy ZHP w Starej Dąbrowie. Osoby ewakuowane są również zakwaterowane w jednym z hoteli w Radomiu oraz w Poznaniu (osoby ewakuowane i współpracujące z NATO).

Stan na dzień **08 września 2021 r.:**

- Dębak: 85 osób – kobiety 22, mężczyźni 24, dzieci 39;
- Linin: 91 osób – kobiety 24, mężczyźni 35, dzieci 32;
- Białystok: 46 osób – kobiety 13, mężczyźni 15, dzieci 18;
- Grupa: 188 osób – kobiety 58, mężczyźni 57, dzieci 73;
- Łuków: 60 osób - kobiety 14, mężczyźni 18, dzieci 28;
- Horbów: 32 osoby – kobiety 11, mężczyźni 13, dzieci 8;
- Bezwola: 184 osoby – kobiety 49, mężczyźni 63, dzieci 72;
- Zajazd pod Dębem: 111 osób – kobiety 29, mężczyźni 34, dzieci 48;
- Stara Dąbrowa: 45 osób – kobiety 10, mężczyźni 17, dzieci 18;
- Radom: 65 osób – kobiety 24, mężczyźni 23, dzieci 18.

Ad. 3 Jaka jest ich obecna sytuacja prawno-pobytowa, w tym ile osób z ww. grupy ubiega się w Polsce o ochronę międzynarodową i w jakiej sytuacji prawnej znajdują się osoby, które dotychczas nie złożyły wniosków o przyznanie takiej ochrony?

Według danych na 08.09.2021 r. z 1025 osób ewakuowanych, 668 obywateli Afganistanu złożyło wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Ad. 4 Jakie kroki planowane są w stosunku do tych osób w przyszłości, po odbyciu przez nie 10-dniowej kwarantanny związanej z pandemią COVID-19?

Po odbyciu 10-dniowej kwarantanny cudzoziemcy zostali przeniesieni do ośrodków dla cudzoziemców prowadzonych przez Urząd do Spraw Cudzoziemców. Ze względu na wyczerpującą się liczbę wolnych miejsc w ośrodkach Urzędu podjęto decyzję o tymczasowym pozostawieniu osób w dwóch obiektach, w których osoby odbywały kwarantannę: „Zajazd pod Dębem” w Dębie Wielkie oraz w ośrodku ZHP w Starej Dąbrowie. Dodatkowo ze względu na określone okoliczności oraz zobowiązania międzynarodowe niektórzy cudzoziemcy zostali zakwaterowani w jednym z hoteli w Radomiu oraz w Poznaniu. Planuje się objęcie wnioskami o udzielenie ochrony międzynarodowej wszystkich osób, poza indywidualnymi przypadkami, które mają związki z innymi krajami oraz będą do nich przekazywane.

Ad. 5 Czy i w jakiej formie cudzoziemcy otrzymują informacje i pouczenia na temat ich aktualnej sytuacji prawnej oraz konsekwencji podejmowania lub niepodjęcia określonych czynności, np. złożenia w Polsce wniosku o udzielenie im ochrony międzynarodowej, a także na temat ich praw i obowiązków jako cudzoziemców w Polsce.

Pracownicy Urzędu byli obecni w obiektach kwarantanny prowadzonych przez wojewodów na terenie województw: podlaskiego, opolskiego, warmińsko-mazurskiego, łódzkiego i mazowieckiego. Podczas przeprowadzonych spotkań przekazywali informacje z zakresu udzielanej przez Urząd pomocy socjalnej, procedur uchodźczych, pomocy po otrzymaniu decyzji pozytywnych.

Po przybyciu do ośrodków prowadzonych przez Urząd do Spraw Cudzoziemców beneficjenci otrzymali przetłumaczone na język dari/pasztu nw. materiały:

- Regulamin pobytu w ośrodku dla cudzoziemców oraz informacje dotyczące:
  - przysługujących w ośrodku praw i obowiązków,
  - przepisów regulujących udzielanie pomocy dla cudzoziemców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej, w tym o przepisach regulujących pobyt w ośrodku,
  - podmiotów udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej, o których mowa w art. 82a pkt 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 680, z późn. zm.),
  - organizacji pozarządowych lub międzynarodowych, do których zadań statutowych należą sprawy uchodźców,
  - krajowych organów ochrony praw człowieka,
  - stosowania w ośrodku procedur przeciwdziałania wszystkim przypadkom przemocy oraz reagowania na nie, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec małoletnich cudzoziemców,
  - braku odpowiedzialności ośrodka za przechowywane przez cudzoziemca pieniądze lub inne przedmioty,
  - trybu postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia atakiem terrorystycznym,

- o zakazu i skutków zawarcia związku małżeńskiego z małoletnimi dziećmi,
- o zasad bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
- o konieczności szczepienia małoletnich dzieci.

oraz informację o zasadach obowiązujących w szkole i materiał o zapisywaniu dzieci do szkoły – informator dla rodziców o edukacji.

Ad. 6 Czy do cudzoziemców dopuszczani są przedstawiciele organizacji pozarządowych zajmujących się niesieniem pomocy migrantom

Kwestię obecności organizacji pozarządowych w ośrodkach dla cudzoziemców reguluje rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 października 2015 r. w sprawie regulaminu pobytu w ośrodku dla cudzoziemców. Zgodnie z nim, wejście na teren ośrodka osób niebędących jego mieszkańcami albo pracownikami urzędu wymaga każdorazowo zgody odpowiednio – w przypadku cudzoziemców korzystających z pomocy socjalnej, innych niż mieszkańcy tego ośrodka – pracownika Urzędu; w przypadku pozostałych osób – Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców. W przypadku przedstawicieli organizacji, do których zadań należy udzielanie pomocy cudzoziemcom i podmiotów udzielających pomocy prawnej w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej Szef Urzędu może udzielić zgody na wejście na teren ośrodka na okres prowadzenia działań na rzecz cudzoziemców przebywających w ośrodku. Organizacje pozarządowe prowadzące działania w ośrodkach kontynuują je bez zmian, a zgody na nowe działania są regularnie wydawane. Działania organizacji pozarządowych prowadzone są z zachowaniem zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego.

Ad. 7 Czy cudzoziemcom oferowany jest dostęp do pomocy prawnej i w jakiej formie?

Wśród NGO działających w ośrodkach Urzędu pomoc prawną świadczą: Fundacja Instytut na Rzecz Państwa Prawa, Fundacja Dialog, Centrum Pomocy Prawnej im. Haliny Nieć, Fundacja Ocalenie, Polskie Forum Migracyjne, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, Fundacja EMIC.

Ad. 8 Czy wszystkim cudzoziemcom zapewniany jest dostęp do niezbędnej pomocy medycznej?

Obowiązujące w Polsce regulacje prawne zapewniają cudzoziemcom wniosującym o udzielenie ochrony międzynarodowej dostęp do opieki medycznej finansowanego ze środków Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Świadczenie usług medycznych następuje w oparciu o umowę cywilnoprawną zawartą pomiędzy Urzędem do Spraw Cudzoziemców a Operatorem Medycznym.

Zakres uprawnień do opieki medycznej jest w przypadku cudzoziemców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej tożsamy z zakresem uprawnień do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych zapewnionym osobom objętym obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym. Wyjątkiem od powyższej zasady jest jedynie leczenie uzdrowiskowe i rehabilitacja uzdrowiskowa, które zostały wyłączone z katalogu świadczeń udzielanych bezpłatnie cudzoziemcom.

Podstawowa opieka zdrowotna zapewniana jest w punktach medycznych we wszystkich ośrodkach dla cudzoziemców oraz w punkcie medycznym znajdującym się w siedzibie Urzędu do Spraw Cudzoziemców, ul. Taborowa 33 w Warszawie. Konsultacje i leczenie specjalistyczne w przychodniach oraz w szpitalach, a także obowiązkowe szczepienie ochronne dzieci i młodzieży odbywa się po skierowaniu przez lekarza z ośrodka lub z punktu medycznego przy ul. Taborowej 33 w Warszawie i jest bezpłatne.

Cudzoziemcy korzystający ze świadczeń poza ośrodkiem korzystają z opieki medycznej za pośrednictwem Koordynatora Rejestracji Pacjentów Operatora medycznego pod nr Infolinii 22 112 02 06 od poniedziałku do piątku w godz. 8:00 – 16:00. Koordynator ustala dogodny termin oraz placówkę, w której usługa zostanie zrealizowana.

Cudzoziemcy wnoszący o udzielenie ochrony międzynarodowej mają zatem zagwarantowaną kompleksową opiekę medyczną i psychologiczną, obejmującą także dostęp do obowiązkowych szczepień ochronnych. Osobom, które nie złożyły wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej pomoc medyczna zapewniana jest w niezbędnym zakresie.

Z poważaniem

Jarosław Szajner

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców